Florin Ioniță
Florentina Leucuția
Marilena Lascăr
Liliana Paicu
Iulia Stînga

Limba și literatura română
Teste de parcurs pentru Evaluarea Națională 2021
Clasa a VIII-a

art Klett

Dragi elevi,

Sunteți prima promoție care a studiat limba și literatura română după o nouă programă școlară și a utilizat manuale care o aplică. Și veți fi, de asemenea, prima promoție a cărei pregătire va fi evaluată pe baza unui nou tip de subiecte. Acest lucru n-ar trebui să fie motiv de îngrijorare. Schimbarea este normală, având în vedere că vreme de patru ani ați urmat un alt parcurs față de colegii din generațiile precedente, iar programa de examen are în vedere tocmai acest fapt.

Prin volumul pe care vi-l propunem ne dorim ca, familiarizându-vă cu noul model de subiecte, să vă fim de ajutor în pregătirea examenului care vă așteaptă la final de gimnaziu.

Cartea are două secțiuni.

Prima secțiune cuprinde *35 de teste* repartizate astfel încât să urmărească pas cu pas parcurgerea materiei predate în clasa a VIII-a. Așadar, pentru fiecare săptămână a anului școlar am pregătit câte un test pe care să-l rezolvați în cele 120 de minute cât durează proba de examen. Desigur, între noutățile săptămânii sunt de fiecare dată incluse, conform programei, conținuturi studiate în anii anteriori, astfel încât niciun test nu va cuprinde doar cunoștințe ale momentului.

Testele 1 – 7 valorifică în mare parte materia celui de al doilea semestru al *clasei a VII-a*, predată online, și care, tocmai de aceea, se recomandă a fi reluată în prima parte a noului an. Celelalte 28 de teste sunt ordonate astfel încât să fie rezolvate în continuare, săptămânal, în ritmul în care se avansează cu predarea materiei clasei a VIII-a.

A doua secțiune cuprinde soluții ale unora dintre exercițiile testelor – și ne referim aici la itemii obiectivi (cu alegere dual sau multiplă) –, dar mai ales recomandări privind „pașii“ de urmat pentru rezolvarea unor cerințe mai complexe, care își propun să evalueze în primul rând abilitatea de a comunica logic și corect în limba română. Așadar, este vorba nu despre memorare în vederea reproducerii unor compuneri-tip, ci de redactarea textului scris de diverse tipuri și dimensiuni, în acord cu anumite cerințe ale programei de examen.

Mult succes!

Autorii

Cuprins

MODELE OFICIALE 6
- Modelul oficial de subiect pentru Evaluarea Națională 2021 6
- Baremul de evaluare și de notare (modelul oficial) 14

VARIANTE DE SUBIECTE PROPUSE 18
Testul 1 18
Testul 2 24
Testul 3 31
Testul 4 38
Testul 5 45
Testul 6 51
Testul 7 57
Testul 8 64
Testul 9 71
Testul 10 77
Testul 11 83
Testul 12 89
Testul 13 95
Testul 14 102
Testul 15 109
Testul 16 116

Testul 17 123
Testul 18 130
Testul 19 137
Testul 20 143
Testul 21 150
Testul 22 156
Testul 23 163
Testul 24 169
Testul 25 176
Testul 26 182
Testul 27 188
Testul 28 194
Testul 29 200
Testul 30 207
Testul 31 213
Testul 32 219
Testul 33 226
Testul 34 232
Testul 35 238

SOLUȚII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU VARIANTELE PROPUSE 244

MODELUL OFICIAL DE SUBIECT PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ 2021

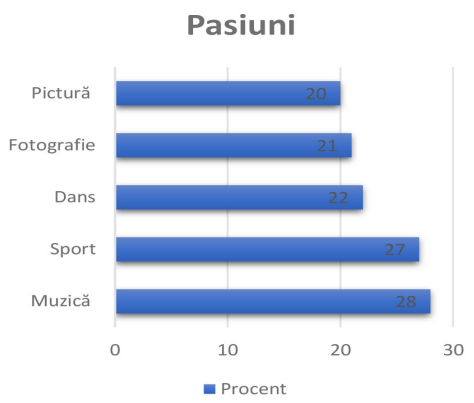
- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

PASIUNILE

Din cele mai vechi timpuri, omul a avut pasiuni dintre cele mai diverse; chiar dacă termenul *hobby*, cu sensul pe care îl cunoaștem astăzi (de ocupație preferată în afara profesiei), a câștigat teren abia la finalul secolului al XX-lea, individul a fost mereu preocupat de a-și petrece calitativ timpul. Astăzi, pasiunile cel mai des întâlnite, conform statisticilor, sunt: muzica, sportul, dansul, fotografia, pictura și călătoria.

Ilustrația 1

Deseori, în zilele noastre, pasiunile pierd în fața tentației de a evada în virtual. Dar, spre deosebire de mirajul oferit de rețelele sociale, o pasiune îl reprezintă pe om, îl ajută să se dezvolte armonios, întreține bucuria, zâmbetul pe buze, dorința de a-și face prieteni și de a avea o atitudine deschisă față de ceilalți, diminuând sau chiar alungând plictiseala sau inerția.

Cea mai populară pasiune este muzica. Unii preferă cantoul, alții – mai curajoși sau mai hotărâți – aleg să studieze un instrument, iar alții se rezumă să participe la concertele artiștilor preferați.

Ilustrația 2

Beneficiile pe care muzica, înțeleasă ca pasiune, le aduce sunt foarte multe. S-a dovedit că participarea la un proiect precum „Cantus mundi“ crește bucuria din ochii copiilor. Detalii se pot găsi pe www.cantusmundi.ro, de unde aflăm că proiectul sprijină pasiunea pentru muzică a copiilor care aparțin diverselor culturi, învățându-i să conviețuiască, să manifeste empatie prin limbaj muzical. Cu alte cuvinte, fiecare copil are șansa de a fi aproape de celălalt de vârsta lui, de creațiile compozitorilor renumiți, să asculte un sunet cu tot sufletul, să fie interactiv cultural și să demonstreze mottoul „Doar muzica ne poate uni!“. Toate acestea dezvoltă curiozitatea față de mirajul unui sunet creat de cei mari și recreat de cei mici.

A doua pasiune, apropiată de muzică, dincolo de statistici, este dansul, care lărgește cercul de prieteni și provoacă emoție, dă ritm și grație.

Un alt hobby este sportul. Fie că se vorbește despre înot, tenis, fotbal sau gimnastică aerobică, acesta este apreciat pentru că susține disciplina și capacitatea de concentrare, precum și sănătatea fizică.

Pasiunile pot avea legătură cu profesia unei persoane, chiar dacă, de foarte multe ori, sunt văzute ca activități

de petrecere a timpului liber. Despre Mendeleev, de pildă, deși a rămas în memoria tuturor prin tabelul elementelor chimice, puțini știu că mai avea o pasiune: confecționarea geamantanelor. Reușita în viață este adesea legată de pasiuni și de încrederea în puterea de a șterge limitele.

„Dacă nu avem o pasiune, nu avem cu ce porni la drum în viață."
Lin Yutang (1895-1976)

Sunt oameni precum artiștii – scriitori, pictori, compozitori sau actori –, care au știut să mizeze pe ceea ce i-a pasionat, iar interesul pentru un anumit aspect i-a condus spre o carieră.

Pentru ei, pasiunea a avut un rol decisiv, iar un personaj precum Toto din filmul „Cinema Paradiso" poate fi un model prin bucuria de a visa, prin păstrarea unei curiozități vii. Dar un exemplu pentru fiecare poate fi și un inginer curios în fața poeziei, în fața naturii, și un avocat care deschide o carte de unde să afle despre configurația masei continentale și despre climatele contrastante, chiar dacă acestea nu țin de profesia aleasă.

Este vremea ca pasiunile să-și recâștige importanța, astfel încât să nu mai fie considerate simple capricii sau, mai grav, pierdere de vreme, ajungând să fie văzute așa cum merită: una dintre cheile spre orizonturile lumii.

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Transcrie, din următorul articol de dicționar, sensul din text al cuvântului „miraj".

2 puncte

MIRÁJ, *miraje*, s. n. **I. 1.** Fenomen optic produs prin refracția treptată a luminii în straturi de aer cu densități diferite, din cauza căruia, mai ales în deșert sau pe mare, apar la orizont imagini răsturnate ale unor părți din natură, ale unor obiecte îndepărtate etc., ca și cum s-ar reflecta într-o apă; *p. ext.* fata morgana. **2.** Fig. Imagine înșelătoare; închipuire, iluzie deșartă. **3.** Fig. Farmec, atracție irezistibilă. **II.** (În sintagma) *Mirajul ouălor* = operație de examinare a ouălor supuse incubației pentru a urmări dezvoltarea embrionului. [Var.: (rar) **mirágiu** s. n.] – Din fr. **mirage**.

2. Pasiunile lui Mendeleev sunt:
a. chimia și confecționarea geamantanelor;
b. chimia și geamantanele;
c. tabelul elementelor și confecțiile;
d. tabelul elementelor chimice și confecționarea geamantanelor.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐ . 2 puncte

3. Statistic, a doua pasiune preferată de oameni este:
a. dansul;
b. fotografia;
c. muzica;
d. sportul.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐ . 2 puncte

4. Menționează într-un enunț tema textului, justificându-ți opțiunea cu două informații din text. **4 puncte**

5. Notează „X“ în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din text. **6 puncte**

Enunț	Corect	Incorect
a. Pasiunea poate fi un hobby sau o profesie.		
b. Toți care iubesc muzica studiază un instrument.		
c. Copiii sunt curioși în fața melodiilor create de compozitori.		
d. Orice inginer este pasionat de poezie		
e. Dacă își urmează pasiunea, omul își ratează șansa de a face carieră.		
f. Pasiunile sunt considerate uneori simple capricii.		

6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, relația dintre a doua ilustrație și textul dat. **6 puncte**

7. Ioana și Dan discută despre afirmația scriitorului Lin Yutang.

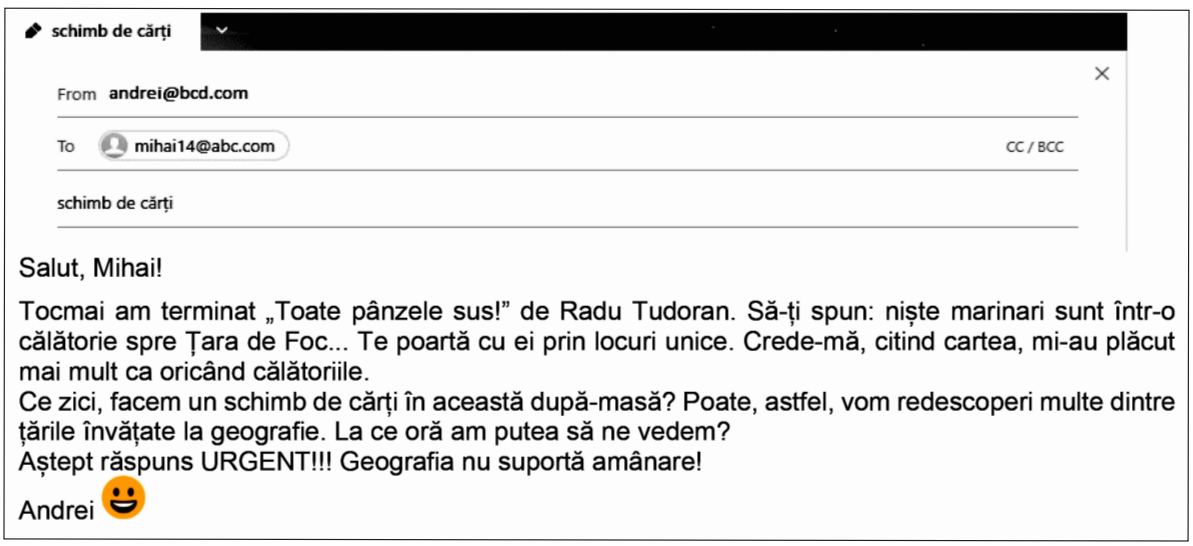
Ioana: Pleci pe drumul tău și, pe parcurs, îți găsești pasiunea.

Dan: Pleci de la o pasiune ca să îți găsești drumul.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, care să susțină unul dintre punctele de vedere de mai sus, valorificând textul „Pasiunile“. **8 puncte**

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

schimb de cărți

From **andrei@bcd.com**

To **mihai14@abc.com** CC / BCC

schimb de cărți

Salut, Mihai!

Tocmai am terminat „Toate pânzele sus!” de Radu Tudoran. Să-ți spun: niște marinari sunt într-o călătorie spre Țara de Foc... Te poartă cu ei prin locuri unice. Crede-mă, citind cartea, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile.
Ce zici, facem un schimb de cărți în această după-masă? Poate, astfel, vom redescoperi multe dintre țările învățate la geografie. La ce oră am putea să ne vedem?
Aștept răspuns URGENT!!! Geografia nu suportă amânare!

Andrei

Scrie, în dreptul fiecărui exercițiu, răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textul dat.

1. Conțin diftong toate cuvintele din seria:

a. tocmai, călătoriile;
b. poartă, cartea;
c. această, putea;
d. ei, Andrei.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. 2 puncte

2. Cuvântul subliniat în secvența „vom redescoperi <u>multe</u> dintre țările învățate la geografie“ este:

a. adjectiv pronominal nehotărât;
b. adjectiv propriu-zis;
c. numeral cardinal;
d. pronume nehotărât.

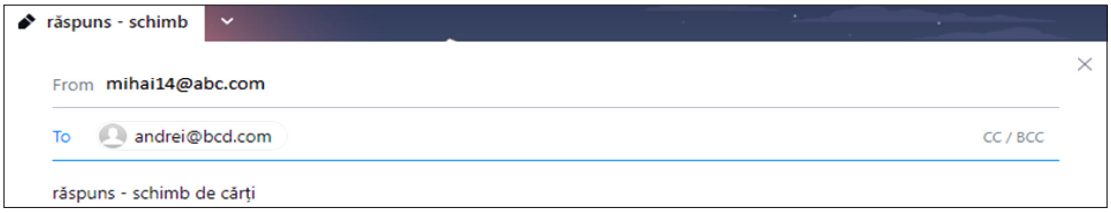
Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

3. Modul verbului subliniat din enunțul „Tocmai am terminat *Toate pânzele sus*!“ indică o acțiune:

a. dorită;
b. ipotetică;
c. posibilă;
d. reală.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐. **2 puncte**

4. Completează spațiile libere din răspunsul lui Mihai, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **4 puncte**

Dragă Andrei,
M-a bucurat mesajul tău. Și eu voi citi această carte. Cred că le-_____ (*a plăcea*, condițional-optativ, prezent) și colegilor _____(*nostru*) să descopere peisajele unei lumi _____ (*fascinantă*) și personajele _____ (*care*) aventuri nu le vor uita.
Mihai

5. Rescrie propoziția următoare, astfel încât complementul direct să fie exprimat printr-un clitic pronominal personal: „citind cartea, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile“. **4 puncte**

_____

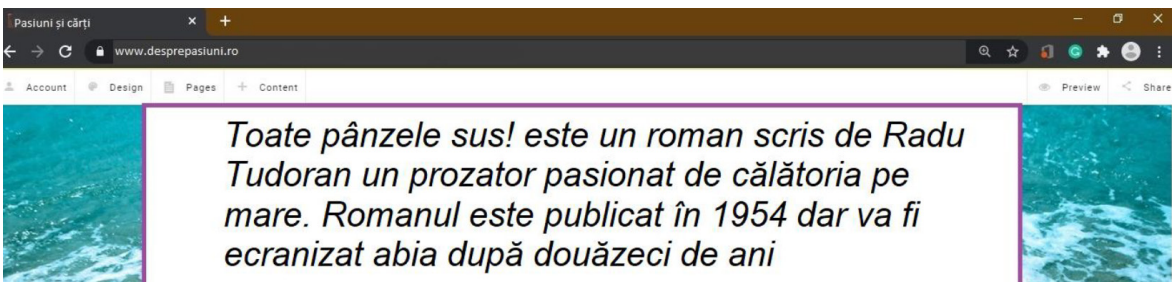
_____

6. Formulează un îndemn pentru pasionații de lectură sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă. **4 puncte**

_____

_____

7. Textul de mai jos, preluat dintr-o postare on-line, conține greșeli de punctuație.

Corectează textul, adăugând semnele de punctuație corespunzătoare. **4 puncte**

Toate pânzele sus! este un roman scris de Radu Tudoran un prozator pasionat de călătoria pe mare. Romanul este publicat în 1954 dar va fi ecranizat abia după douăzeci de ani

8. Redactează un text descriptiv, de 40 – 70 de cuvinte, în care să prezinți Țara de Foc, așa cum ți-o imaginezi, utilizând minimum două adjective la grade de comparație diferite. **8 puncte**

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Bătrânul pădurar visează parcă.
Îndrăgostit de codri ca de-o arcă*
Pe care-n timpi mai vechi ca amintirea
El a durat-o, rânduind în ea
Galop de cerbi, bârlog de urşi şi unduirea
Izvoarelor, să aibă fiarele ce bea.

Sub ochii lui, plini de senin şi zare,
Sub ochii oglindind o depărtare,
Dureri şi bucurii de-ale pădurii
S-au petrecut, şi-n suflet el le-a strâns,
Şi neschimbându-şi apa cătăturii*
În taină-a râs cu ele ori a plâns. [...]

Natura, ascultați-o, îi murmură
Cântecul ei de ger şi de căldură,
Vibrarea fină de omăt asprit,
Foşnirea moale-a frunzelor căzute
Ori şopotul de unde-năbuşit
Când vin de la izvor un pâlc de ciute*.

Nicolae Labiș, *Bătrânul pădurar* (fragmente)

**arcă* – corabie
**cătătură* – căutătură, privire
**ciute* – căprioare

În timpul unei discuții la clasă referitoare la natură, pe baza operei lui Nicolae Labiș, îți notezi următoarele cuvinte-cheie:

- iubire
- arcă, Arca lui Noe
- mit
- metaforă

În timpul discuției, au fost formulate câteva idei prezente în text :
· Pentru bătrânul pădurar natura este o arcă o Arcă a lui Noe.
· Bătrânul pădurar trăiește bucuriile și durerile naturii.
· Pădurea îi comunică bătrânului trăirile ei.
S-a formulat următoarea semnificație posibilă a textului:
· A iubi natura înseamnă a-i descoperi diversitatea, a o proteja și a o respecta.

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, despre *iubirea pentru natură*, valorificând atât textul lui Nicolae Labiș, cât și cunoștințele și experiențele tale.

În redactarea compunerii:
- vei prezenta lumea descrisă în text; 4 puncte
- vei selecta două secvențe din poezie care exprimă iubirea pentru natură, explicând semnificațiile acestora; 6 puncte
- vei interpreta o figură de stil pe care o consideri sugestivă pentru iubirea de natură; 6 puncte
- vei corela o idee din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee dintr-o altă operă artistică. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
• **conținutul compunerii – 20 de puncte;**
• **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
• **redactarea compunerii – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).
Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

BAREMUL DE EVALUARE ȘI DE NOTARE (MODELUL OFICIAL)

- **Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total acordat pentru lucrare.**
- **În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.**

SUBIECTUL I — 30 de puncte

1. transcrierea din articolul de dicționar a sensului din text al cuvântului *miraj* (farmec, atracție irezistibilă) **2 puncte**

2. a **2 puncte**

3. d **2 puncte**

4. – menționarea temei textului (de exemplu: pasiunea) **2 puncte**

– justificarea opțiunii cu oricare două informații din text (de exemplu: prezentarea pasiunilor unor oameni celebri; importanța pasiunilor în viața omului etc.) **2 x 1 punct = 2 puncte**

5. câte 1 punct pentru stabilirea corectitudinii/incorectitudinii fiecăreia dintre afirmații **6 x 1 punct = 6 puncte**

Enunț	Corect	Incorect
a. Pasiunea poate fi un hobby sau o profesie.	X	
b. Toți care iubesc muzica studiază un instrument.		X
c. Copiii sunt curioși în fața melodiilor create de compozitori.	X	
d. Orice inginer este pasionat de poezie.		X
e. Dacă își urmează pasiunea, omul își ratează șansa de a face carieră.		X
f. Pasiunile sunt considerate uneori simple capricii.	X	

6. – explicarea relației dintre a doua ilustrație și textul dat (de exemplu: *structura textului și a imaginii* – enumerarea autorilor, lista pasiunilor, prezența simbolurilor și a informațiilor explicite; elementele de conținut – temă, relația cu titlul, idei; *asemănări, deosebiri dintre imagine și text* – transmiterea aceluiași mesaj prin coduri diferite; imaginea esențializează informația, atrage atenția cititorului, impresionează receptorul prin culoare, grafică, facilitează obținerea de informații, completează enumerația din text; în imagine se regăsesc nume de personalități, în text, se precizează profesia unora – „scriitori, pictori“ etc.; *elemente de detaliu* – simboluri, exemple de pasiuni etc.) **4 puncte**

În evaluarea răspunsului se vor avea în vedere:

- ➜ referirea la un element de structură – 1 punct; lipsa de referire la un element de structură sau informații generale despre structură, fără particularizare – 0 puncte
- ➜ referirea la un aspect de conținut – 1 punct; absența raportării la conținutul textului sau al imaginii – 0 puncte
- ➜ prezentarea unei asemănări sau a unei deosebiri dintre imagine și text – 1 punct; absența prezentării unei asemănări sau a unei deosebiri dintre imagine și text – 0 puncte

→ precizarea a câte un element de detaliu din text și din imagine – 1 punct; referire vagă la text și imagine, absența elementelor de detaliu – 0 puncte

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) **1 punct**

– încadrarea în numărul de cuvinte indicat **1 punct**

7. susținerea punctului de vedere ales, valorificând informațiile din text: **8 puncte**

– enunțarea punctului de vedere ales – 1 punct; absența punctului de vedere – 0 puncte 1 punct

– susținerea punctului de vedere: 2 puncte

→ dezvoltare clară, cu idei convingătoare și corelate cu punctul de vedere ales, demonstrând înțelegerea completă a textului – 2 puncte;

→ abordare schematică, denotând înțelegerea secvențială a textului – 1 punct;

→ elemente disparate de argumentare, denotând lipsa de înțelegere a textului – 0 puncte

– valorificarea informației din textul dat în susținerea punctului de vedere 2 puncte

→ informația este relevantă pentru punctul de vedere ales și demonstrează înțelegerea detaliată a mesajului textului – 2 puncte;

→ enunțarea/citarea unui exemplu – 1 punct;

→ informația nu este relevantă pentru punctul de vedere ales/este vag enunțată, denotând înțelegerea incorectă a mesajului textului – 0 puncte

– respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct

– încadrarea în numărul de cuvinte indicat 1 punct

SUBIECTUL al II-lea — 30 de puncte

1. b **2 puncte**

2. d **2 puncte**

3. d **2 puncte**

4. câte 1 punct pentru completarea cu fiecare formă corectă a cuvintelor scrise între paranteze (*ar plăcea, noștri, fascinante, ale căror*) 4 x 1 punct = 4 puncte

5. rescrierea propoziției, astfel încât complementul direct să fie exprimat printr-un clitic pronominal personal (*citind-o, mi-au plăcut mai mult ca oricând călătoriile*) **4 puncte**

6. formularea unui îndemn pentru pasionații de lectură sub forma unei fraze alcătuite din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă (de exemplu: *Citiți romanul „Toate pânzele sus!“ și descoperiți aventurile personajelor!; Să citești mult și să descoperi lumile fascinante din text!*) 4 puncte

– formularea frazei, astfel încât să exprime intenția de comunicare indicată (de exemplu: utilizarea imperativului sau a conjunctivului cu valoare de imperativ) – **2 puncte**;

– construirea frazei din două propoziții aflate în raport de coordonare copulativă – **2 puncte**

7. câte 1 punct pentru completarea textului cu semnele de punctuație corespunzătoare: *„Toate pânzele sus!“ este un roman scris de Radu Tudoran, un prozator pasionat de călătoria pe mare. Romanul a fost publicat în 1954, dar ecranizat abia după douăzeci de ani.*

4 x 1 punct = 4 puncte

8. redactarea unui text descriptiv despre Țara de Foc, utilizând minimum două adjective la grade de comparație diferite: **8 puncte**

– câte 1 punct pentru respectarea a trei convenții ale unui text descriptiv (predominanța grupului substantiv-determinant, enumerarea de trăsături/detalii, utilizarea timpurilor verbale corespunzătoare etc.); nerespectarea convențiilor, îmbinarea mai multor tipare textuale – 0 puncte
3 x 1 punct = 3 puncte
– câte 1 punct pentru utilizarea corectă a două adjective la grade de comparație diferite; utilizarea greșită a adjectivului – 0 puncte 2 x 1 punct = 2 puncte
– respectarea normelor limbii literare (0 – 1 greșeli lexicale sau morfosintactice – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
– respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0 – 1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) 1 punct
– respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte 1 punct

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Conținut – 20 de puncte

▪ **prezentarea cu propriile cuvinte a lumii descrise în text** **4 puncte**
– dezvoltarea ideilor: 2 puncte
→ dezvoltarea nuanțată a ideilor date, demonstrând înțelegerea textului – 2 puncte;
→ prezentarea schematică a ideilor date – 1 punct;
→ reluarea ideilor date sau redundanță – 0 puncte
– corelarea ideilor date cu detalii din text: 2 puncte
→ corelarea ideilor cu detalii relevante pentru sensul global al textului – 2 puncte;
→ corelarea ideilor cu detalii, dar care se îndepărtează parțial de sensul global al textului – 1 punct;
→ transcrierea versurilor, fără raportare la sensul global al textului – 0 puncte

▪ **câte 3 puncte pentru selectarea a două secvențe care susțin iubirea pentru natură, cu explicarea semnificațiilor acestora** **2 x 3 puncte = 6 puncte**
– câte 1 punct pentru selectarea oricăror două secvențe din text relevante pentru tema dată
2 x 1 punct = 2 puncte
– câte 2 puncte pentru explicarea semnificației fiecărei secvențe selectate:
→ explicare nuanțată a semnificației unei secvențe, prin evidențierea specificului lumii descrise, a experiențelor și a stărilor bătrânului – **2 puncte**;
→ explicare vagă, parțială a unei secvențe – **1 punct**;
→ prezentare irelevantă a semnificației secvenței – 0 puncte 2 x 2 puncte = 4 puncte

▪ **interpretarea unei figuri de stil sugestive pentru iubirea față de natură** **6 puncte**
– numirea unei figuri de stil selectate corect din text – 1 punct
– interpretarea figurii de stil selectate:
→ interpretare adecvată și nuanțată, care să conțină:
✓ sensurile multiple ale figurii – 2 puncte, prezentarea unui sens al figurii – 1 punct, parafrazarea figurii de stil – 0 puncte;
✓ emoția/sentimentul transmis și imaginea creată prin limbaj – 1 punct, lipsa de referire la emoție/sentiment sau la imaginea creată – 0 puncte;
✓ prezentarea adecvată a modului subiectiv în care autorul prezintă lumea prin limbajul figurat – 2 puncte; prezentarea parțial adecvată a modului subiectiv în care autorul prezintă lumea prin limbajul figurat – 1 punct; reluarea simplistă a ideilor din text – 0 puncte

→ interpretare irelevantă, precizarea unor semnificații decontextualizate – 0 puncte

■ **corelarea unei idei/unor sensuri din textul dat cu o experiență din viață sau cu o idee dintr-o altă operă artistică** 4 puncte

– legătura dintre exemple: 2 puncte
→ exemplul se află în legătură directă cu ideea enunțată – 2 puncte;
→ exemplul dat are legătură tangențială, parțială cu ideea enunțată – 1 punct;
→ exemplu irelevant, lipsă de corelare cu idei din alte opere artistice – 0 puncte

– compararea celor două idei, prin prezentarea unei asemănări sau a unei deosebiri: 2 puncte
→ prezentare adecvată – 2 puncte;
→ prezentare parțial adecvată – 1 punct;
→ prezentare irelevantă – 0 puncte

Organizarea ideilor și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte

■ organizarea ideilor în scris 2 puncte
→ text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente (introducere – cuprins – încheiere), în care construcția paragrafelor subliniază ideile; succesiune logică a ideilor – 2 puncte
→ text în care părțile componente pot fi recunoscute, dar nu există echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe; succesiune logică a ideilor – 1 punct
→ plan vag de structurare a textului, în care părțile componente nu sunt marcate; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată – 0 puncte

■ claritatea exprimării ideilor 2 puncte
→ exprimare clară a ideilor în enunțuri logice, corecte din punct de vedere semantic și morfosintactic, stil și vocabular adecvate conținutului compunerii, varietate a lexicului – 2 puncte
→ exprimare mai puțin clară a ideilor, în enunțuri corecte din punct de vedere semantic și morfosintactic, stil parțial adecvat, vocabular restrâns, monoton – 1 punct
→ exprimare ambiguă a ideilor, în enunțuri cu greșeli semantice și morfosintactice, vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte și inadecvare semantică – 0 puncte

Redactare (criteriul formal) – 6 puncte

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

■ ortografia: 0 – 1 greșeli – 3 puncte; 2 greșeli – 2 puncte; 3 greșeli – 1 punct; 4 sau mai multe greșeli – 0 puncte **3 puncte**
■ respectarea normelor de punctuație: 0 – 1 greșeli – 2 puncte; 2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0 puncte **2 puncte**
■ lizibilitate – 1 punct; scris ilizibil – 0 puncte **1 punct**

NOTĂ! Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele, utilizarea unor idei cu caracter general, folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării, utilizarea clișeelor lingvistice și ideatice.

VARIANTE DE SUBIECTE PROPUSE

TESTUL 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Subiectul I — 30 de puncte

Se dă textul:

SALAMANDRA

Amphibia (*amphi* = dublu, *bios* = viață) este o clasă de animale care au trecut la viața terestră, ocupând un loc intermediar între pești și tetrapode. Unele duc o viață acvatică, altele terestră, arboricolă sau subterană, nocturnă sau diurnă, umbrofilă. Pielea amfibienilor este subțire, lipsită de formațiuni cornoase, bogat vascularizată, permițându-i o puternică respirație cutanee. Pe lângă apărarea contra uscăciunii, secreția glandelor tegumentare servește și ca un puternic mijloc de protecție, având proprietăți toxice și iritante. Amfibienii (batracienii) au, în stare adultă, o respirație dublă, pulmonară și cutanee, iar în stare de larvă, branhială. Ochii amfibienilor au două pleoape mobile, sunt mari și sunt dispuși lateral, pentru a mări câmpul vizual și pentru a se feri de prădători. Clasa amfibienilor încadrează Ordinul Caudata – amfibieni cu coadă bine dezvoltată, turtită lateral (Triturus) sau aproape conică (Salamandra), cu membre scurte, servind la deplasarea pe uscat.

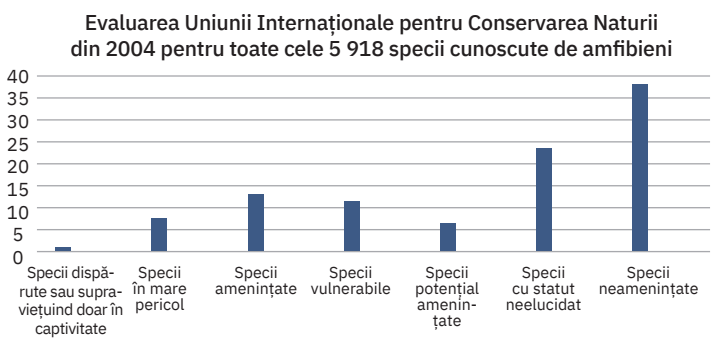

Imaginea 1. Salamandră

> Anticii credeau că salamandra poate trăi
> în mijlocul focului fără să fie mistuită de el.
> I se atribuie și puterea de a stinge focul.
> În mitologia medievală, salamandra
> îl reprezintă pe cel care, în mijlocul necazurilor,
> nu își pierde pacea sufletului și încrederea.

Salamandra se recunoaște după tegumentul dorsal negru-lucios, cu pete galbene până la portocaliu. Au lungimea de 18 – 28 cm, corp delicat, bot scurt și coadă bine dezvoltată, aproape conică. Pielea lor umedă le face să prefere mediile acvatice sau umede. Unice printre vertebrate, salamandrele au capacitatea să regenereze membrele pierdute sau alte părți ale corpului.

Tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*) se recunoaște după abdomenul galben sau portocaliu, pătat cu negru. În perioada de reproducere, masculul are o creastă dorsală dințată. Creasta este prezentă doar la masculi. Stă în apă între lunile martie-iunie, apoi iese pe uscat, dar rămâne în apropiere și își desfășoară activitatea pe timp de noapte. Atunci când este deranjat, secretă o substanță albicioasă toxică, cu miros caracteristic.

În urma unor studii realizate de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (UICN), s-a constatat că aproximativ 30% din

speciile de amfibieni încadrate în categoria de risc în anul 1980 au trecut în 2004 într-o categorie de risc superioară. Profesorul universitar Dan Cogălniceanu, expert în evoluția, comportamentul și conservarea amfibienilor, afirmă că aceste vietăți se dovedesc buni bioindicatori ai calității mediului, datorită faptului că sunt afectați atât de modificările suferite de ecosistemele acvatice, cât și de cele terestre. În plus, tegumentul lor semipermeabil îi face foarte vulnerabili la poluare. Din această cauză monitorizarea populațiilor de amfibieni este utilă și necesară.

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la texul dat.

1. Subliniază cuvântul sau sintagma care nu descrie clasa amfibienilor: *batracieni, vertebrate, ordinul Caudata, nevertebrate, respirație cutanee.* **2 puncte**

2. Amfibienii se dovedesc buni bioindicatori ai calității mediului, deoarece:
a. din Ordinul Caudata fac parte amfibieni cu coadă bine dezvoltată;
b. amfibienii au ochi mari, dispuși lateral, cu două pleoape mobile;
c. au membre scurte, servind la deplasarea pe uscat, iar în apă se folosesc de coadă;
d. sunt afectați atât de modificările suferite de ecosistemele acvatice, cât și de cele terestre.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐ . **2 puncte**

3. Urmărește cifrele din graficul care însoțește textul și completează spațiile libere cu procentele aproximative potrivite. **2 puncte**
a. specii vulnerabile _____;
b. specii în mare pericol _____.

4. Explică într-un enunț în ce fel ar putea fi folosite informațiile din studiul realizat de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii din 2004, ca argumente în favoarea protejării amfibienilor și a mediului în care trăiesc aceștia. **4 puncte**

_____

_____

5. Scrie câte un enunț pentru a indica trei asemănări și trei deosebiri între salamandră și tritonul cu creastă. **6 puncte**
Asemănări: _____

_____

_____

_____

Deosebiri: _____

_____

_____

_____

6. Formulează un enunț în care să numești acea particularitate a salamandrelor care le face unice între vertebrate. **6 puncte**

_____

7. În clasă, ați discutat despre trăsăturile atribuite salamandrei. Ai aflat că unele asocieri au fost făcute în legătură cu răceala pielii ei. Alte explicații vorbesc despre obiceiul salamandrelor de a se adăposti – mai ales iarna, când hibernează – în bușteni găunoși. Imaginează-ți surpriza de care aveau parte uneori oamenii atunci când, punând pe foc asemenea bucăți de lemn, vedeau ieșind din flăcări o făptură neagră, cu pete galbene, care încerca să scape de pericolul flăcărilor.

> Anticii credeau că salamandra poate trăi în mijlocul focului fără să fie mistuită de el. I se atribuie și puterea de a stinge focul.

Redactează un text de 60 – 100 de cuvinte, în care să-ți exprimi un punct de vedere în legătură cu alegerea unuia dintre cele două simboluri ale salamandrei, valorificând ceea ce ai aflat.

8 puncte

Subiectul al II-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Descoperim „lumile mari“ și „lumile mărunte“ în literatura pentru copii, în miturile, în basmele și în legendele diferitelor popoare. Despre felul în care privim lumea viețuitoarelor mici și despre lumea în miniatură ne-a vorbit și scriitoarea Victoria Pătrașcu într-un interviu, în care a făcut câteva dezvăluiri legate de copilăria sa citadină. Autoarea mărturisește că bucăți din lumea aceasta – lumea copilăriei „cu asfaltul sub picioare“ – se regăsesc și în textele pe care le scrie astăzi pentru cei mici. În același interviu, Victoria Pătrașcu vorbește despre acel tip de sensibilitate care a definit-o încă din copilărie – o manieră sensibilă și atentă de a privi lumea din jur, forfota din spatele unei frunze, lumea de sub talpa pantofului. Își aduce aminte că adulții din preajma sa au știut să nu-i strivească această sensibilitate și au hrănit felul acela diferit al copilului de a percepe lumea.

Prezentarea unui interviu luat de I.S. Victoriei Pătrașcu, Cluj-Napoca, 2017

Scrie răspunsuri pentru cerințele de mai jos cu privire la texul dat.

1. Descoperă în textul dat un omonim și alcătuiește o propoziție pentru a ilustra sensul acestuia (diferit de cel din text). **2 puncte**

2. În enunțul „Autoarea mărturisește că bucăți din lumea aceasta – lumea copilăriei «cu asfaltul sub picioare» – se regăsesc și în textele pe care le scrie astăzi pentru cei mici.“, cuvintele subliniate sunt:

a. substantiv comun, pronume demonstrativ de apropiere, adjectiv pronominal relativ;
b. verb predicativ, adjectiv pronominal demonstrativ, pronume relativ;
c. verb predicativ, pronume demonstrativ de apropiere, pronume relativ;
d. verb auxiliar, adjectiv pronominal demonstrativ, pronume relativ.

Litera corespunzătoare răspunsului corect este ☐ . **2 puncte**

3. Transcrie din ultimul enunț două locuțiuni, precizând felul acestora. **2 puncte**

4. Unește cuvintele subliniate în prima coloană cu funcțiile sintactice corespunzătoare, din a doua coloană. **4 puncte**

Scriitoarea Victoria Pătrașcu a acordat un interviu.	atribut verbal
Textele pentru cei mici sunt inspirate din lumea copilăriei.	complement indirect
Felul său de a percepe lumea este sensibil.	atribut substantival genitival
Scriitoarea ne-a vorbit despre lumea de sub talpa pantofului.	complement direct

5. Rescrie ultimul enunț din textul dat, astfel încât să transformi un verb predicativ într-o formă verbală nepersonală. **4 puncte**

6. Scrie un mesaj adresat autoarei Victoria Pătrașcu, sub forma unei fraze formate din două propoziții aflate în raport de coordonare prin joncțiune. **4 puncte**

7. Alege prin subliniere forma corectă din enunțurile care conțin informații despre reprezentări ale animalelor, de-a lungul timpului. **4 puncte**

a. În Egiptul antic/Antic zeii erau reprezentați având capete/capuri de animale.
b. În Evul Mediu/Evul mediu, artiștii își decorau manuscrisele medievale/Manuscrisele Medievale cu bestii mitice, care ascundeau simbolistici secrete.

8. Intenționezi să te înscrii voluntar într-o organizație care protejează amfibienii. Te numești Andrei/Andreea Pop și ești elev/elevă la Școala Gimnazială „Emil Racoviță“ din Câmpeni. Redactează pe o pagină separată o cerere adresată directorului școlii tale, prin care vei solicita eliberarea unei adeverințe din care să reiasă că ești elevul acestei școli. Vei preciza că soliciți această adeverință pentru a te înscrie voluntar în organizația „Salvați habitatul salamandrelor“.

8 puncte

Subiectul al III-lea — 30 de puncte

Se dă textul:

Într-o zi m-am pus la taclale cu o țărancă din împrejurimile Curții de Argeș, o femeie frumoasă în costum strălucitor, sclipind tot de aur și paiete. Printre altele, am întrebat-o cum de-a căpătat îndemânarea aceea să țeasă și să toarcă, să coasă și să brodeze atât de fin și – în același timp – atât de repede. Ea zâmbi, căci ăsta-i primul răspuns al țăranilor români la orice întrebare; apoi veselă, dar cu convingere adâncă mi-a dat explicația misterului într-o limbă frumos colorată, plină de alintări, vorbire atât de melodioasă și atât de blândă în rusticitatea ei naivă, ce semăna cu veșnicul cântec de leagăn al mamei pentru copilul care doarme.

— Pentru că noi avem o taină – vezi dumneata, domnișoară, Dumnezeu să te binecuvânteze. Când suntem încă mici de tot, în leagăn, mamele noastre ne duc la câmp sau în crâng, acolo unde iarba este destul de înaltă și pe unde mișună șopârlele. Acolo se așază pe iarbă ținându-ne în brațe și pândesc șopârla; de îndată ce o zăresc, iute pun mânuțele noastre pe pământ și viețuitoarea, în fuga ei, trece pe deasupra și ne împroașcă cu răsuflarea ei.

Un țipăt întrerupse povestirea interesantă a tinerei femei. Era o cucoană nervoasă care exclamă cu un aer înspăimântat:

— Ce oroare! Și nu vă e teamă că vipera asta înfiorătoare o să vă muște?

Țăranca începu să râdă descoperind două șiruri de dinți sclipitori:

— O! Nu-i nicio primejdie, răspunse ea, șopârla aleargă ca gândul și cât ai clipi din ochi a și ajuns departe. Dacă nu-i faci niciun rău, nici ea nu-ți face nimic; și cum v-am spus, dacă a trecut peste mâinile copilei, poți fi sigur că aceasta va roboti ca o albină, va face totul repede și bine. Iată secretul nostru – adaugă romînca cea frumoasă cu zâmbetul ei blând; de-alde noi, țărănci simple ce nu știm de niciunele, așa facem și credem în lucrurile astea, care dumneavoastră vi se par prostii, dumneavostră care sunteți învățate și ați auzit o mulțime de întâmplări frumoase.

Și se depărtă, dreaptă și zveltă ca un crin mândru, cu panerul de pere pe creștet. Și, în timp ce o priveam ducându-se pe drumul colbuit și alb, tot admirându-i cutele diafane ale maramei fluturânde și strălucirea costumului ce sclipea în soare, mă gândeam că toate credințele, chiar și cele mai naive, chiar și cele mai de necrezut, sunt – oricum – mai nimerite decât uscăciunea sceptică, și că această superstiție ridicolă, dacă vreți, a salamandrei care transmite mâinilor femeii agilitatea și finețea ei este – la drept vorbind – bună și utilă, pentru că ea dădea țărăncilor, odată cu siguranța și credința în putința lor, priceperea, îndemânarea și perseverența.

Iulia Hasdeu, *Scrieri alese. Salamandra*

În discuția inițiată de profesoara de limba română în urma lecturii textului scris de Iulia Hasdeu, colegii tăi au formulat câteva idei pe care le-ai crezut utile pentru o viitoare compunere în care să-ți exprimi punctul de vedere în legătură cu atitudinea femeii din împrejurimile Curții de Argeș:

- Femeia din Curtea de Argeș are o atitudine calmă, împăcată, care dezvăluie pace sufletească și încredere.
- Țăranca din Argeș îmbrăcată într-un costum strălucitor, sclipind tot de aur și paiete, are o înfățișare frumoasă, asemenea salamandrei.

- Unele credințe populare, chiar și cele mai naive, sunt de preferat în locul unei atitudini sceptice, pentru că le dau țărăncilor încredere în îndemânarea lor și perseverență.
- Femeia este agilă și îndemânatică, aidoma salamandrei.

Redactează o compunere*, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți exprimi *punctul de vedere în legătură cu atitudinea femeii din împrejurimile Curții de Argeș*, raportându-te la cele aflate din textul dat.

În redactarea compunerii:
- vei preciza atitudinea femeii din Curtea de Argeș, punând-o în relație cu ceea ce ai aflat din legenda spusă de ea și din ceea ce ai aflat din simbolistica salamandrei; 4 puncte
- vei ilustra două trăsături ale personajului cu exemple adecvate, selectate din textul citat; 6 puncte
- vei corela o idee referitoare la atitudinea personajului din textul dat cu o experiență din viața ta sau cu o idee din altă operă artistică; 6 puncte
- vei sublinia lecția de viață desprinsă din text. 4 puncte

Notă! Punctajul pentru compunere se acordă astfel:
- **conținutul compunerii (caracterizarea personajului) – 20 de puncte**;
- **organizarea și claritatea exprimării ideilor – 4 puncte** (organizarea ideilor – 2 puncte; claritatea exprimării ideilor – 2 puncte);
- **redactarea textului – 6 puncte** (respectarea normelor de ortografie – 3 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care caracterizarea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

* Compunerea o vei redacta pe o pagină separată, de format A4.